

TONEEL

De Weiblicher Akt speelt de ander (v)

MAATSCHAPPIJ DISCORDIA

Zesendertig, zeven of oneindig veel (verhalen)?

'Weiblicher Akt' is Duits voor 'vrouwelijk naakt', maar wie geen Duits kent leest het allicht als 'een act van vrouwen'. Maatschappij Discordia omarmt deze 'valse vriend' in 'De Weiblicher Akt speelt de ander(v)' met opzet. Drie vrouwen discussiëren daarin over de vraag der vragen: wie is de ander, wij zijn we zelf en hoe begrijpen we elkaar.? Als vrouwen dan. Ze vergalopperen zich daarin zozeer dat ze - figuurlijk – inderdaad in hun blootje komen te staan. Het resultaat is én intellectueel prikkelend én hilarisch. Theater om duimen en vingers bij af te likken.

Uitgelicht door Pieter T'Jonck

Uw steun is welkom

Pzazz.theater vraagt veel tijd en inzet van een grote groep mensen. Dat kost geld. Talrijke organisaties steunen ons, maar zonder jouw bijdrage als abonnee komen we niet rond als we medewerkers eerlijk willen betalen. Uw steun is van vitaal belang en betekent dat we onafhankelijk recensies over de podiumkunsten kunnen blijven schrijven. Alvast bedankt!

[STEUNEN](#)[LOGIN](#)

Kaaitheaterstudio's, Brussel

[MEER INFO](#)[DOWNLOAD PDF](#)

Uw steun is welkom

Pzazz.theater vraagt veel tijd en inzet van een grote groep mensen. Dat kost geld. Talrijke organisaties steunen ons, maar zonder jouw bijdrage als abonnee komen we niet rond als we medewerkers eerlijk willen betalen. Uw steun is van vitaal belang en betekent dat we onafhankelijk recensies over de podiumkunsten kunnen blijven schrijven. Alvast bedankt!

STEUNEN

LOGIN

mensenke euker is. De twee anderen reageren daar wat sceptisch op – klinkt allemaal benoemijk theoretisch, mopperende rouwemoven.

Al gauw gaat het er dan over wat de drie vrouwen daar op het podium mee aan kunnen. Hoe herken je de ander in zijn anders zijn? Via verhalen? Dat is de theatermakers wel: het is hun job om verhalen van anderen gestalte te geven. De drie vrouwen oefenen alvast door elkaars plaats in te nemen. Zo nu en dan een situatie, of de vraag wie de ander is, aanschouwelijk. Dat wordt een running gag: ze trekken voortdurend andere truitjes en jasjes aan, en wisselen die van uit, zodat ze steeds 'iemand anders' worden in een 'ander verhaal'.

Al discussiërend stuiten ze echter op lastige vragen, zoals die waarom verhalen ons aanspreken, als ze handelen over situaties die we nooit zelf beleefd hebben. De theorie van de Franse filosoof Georges Polti lijkt dan even helderheid te scheppen. Hij beweerde ooit dat er maar 36 dramatische situaties zijn. Al snel wordt die stelling de discussie verder. Waarom 36, en niet 7, of oneindig veel, zoals Aminata Cairo stelt. De theorie van Polti leidt tot een tweede running gag: de theorie zou Chat GPT aan de lopende band pakkende stukken voor drie vrouwen in diverse 'situaties' kunnen schrijven. De stukken die Lamers zo productief en toe schuchter bijbrengt blijken echter waardeloos.

Het stuk is een wilde hinkstapsprong door filosofische denkbeelden over ik, de ander en de verhalen die we vertellen, zonder systeem

De vraag wat ons aanspreekt in verhalen is daarmee echter niet opgelost. Ze leidt tot een discussie over de kip en het ei (of de struisvogel en het ei – er is nogal wat struisvogeleieren op in het stuk). De vraag is immers of we niet vooral die situaties herkennen die resoneren met een aangeboren gevoeligheid (het ei) of er gevoelig voor worden door verhalen te horen (de kip). De eerste hypothese leidt dan weer tot de vraag wat dat 'zelf' dan is dat ontvankelijk voor verhalen. Is dat een omlinjende entiteit of iets wat we verzinnen op basis van het oordeel van 'de ander', ten goede of ten kwade? Jean-Paul Sartre spreekt hartig woordje in mee als Lamers zijn commentaar op 'Huis clos' (1943) voorleest.

De grappigste commentaar komt echter van Kouwenhoven. Moe getergd door de oeverloze discussie, stelt ze vast dat ze zelf niet eens één is. Ze doet soepel waarvan ze zelf weet dat die niet goed kunnen aflopen, zoals kopjes bovenop een wankel stapel vaat zetten. Als het kopje dan inderdaad aan diggelen valt, ze kwaad op zichzelf alsof ze een ander was (de grappigste illustratie van de uitspraak 'Je est un autre' van Arthur Rimbaud die ik ooit hoorde).

We zitten dan al ver in het stuk, zonder dat er ook maar iets opgehelderd raakte. 'De weiblicher Akt speelt de ander (v)' is een wilde hinkstapsprong door filosofische denkbeelden over ik, de ander en de verhalen die we vertellen, zonder systeem of het moest 'het vrouwelijke perspectief' zijn (maar zelfs die gehuld in nevelen). De discussie blijft steeds weer in zijn eigen staart. Het klinkt wellicht als irritante amateurfilosofie, maar het levert wel een kostelijk spel op. Op onnavolgbare wijze kaarten de spelers bloederstig wezenlijke vragen aan, om ze in één beweging te vermengelen tot een hilarische, uitzichtloze droom. Het lijkt wel Samuel Beckett, maar dan écht grappig. Dit stuk laat filosofische ideeën liefdevol uitlopen op een Babylonische spraakverwarring door ze tegeer te zetten. Dat blijft anderhalf uur zo boeien dat het stuk naar mijn gevoel nog geen uur duurde. Ik zou meteen terug gaan kijken, alleen al omdat het baait schitterende oneliners.

Ze spelen vooral zichzelf heel goed, als om te bewijzen dat het moeilijk is om een ander te zijn

Maar ook de scenografie is briljant. Ze commentarieert slinks het hopeloze streven (van de vrouwen) naar een hogere waarheid. Links achteraan staan houten plooiladders van verschillende hoogte tegen elkaar aan geschoven. Je weet niet wat ze daar doen tot Prein er betekenis aan toekent. Ze staan, blijkbaar voor de ambitie van de vrouwen om hoger te reiken. Zij claimt de hoogste ladder. De kleinste wijst ze toe aan de mopperende Kouwenhove. Rechts achteraan Lamers aan een tafeltje, met naast hem een enorme pak tijdschriften – de dubieuze bron van alle gedebiteerde wijsheden. Midden staat een zwarte waaier van slordig zwart geschilderde vellen papier: het zwarte gat waar de vrouwen voor staan (denk ik).

En dan is er het spel. Op het eerste gezicht zie je drie herkenbare types. De aspirerende Prein, de rebelse, bedachtzame Brügggen en de sceptische Kouwenhoven (met Lamers als vierde wiel aan deze driewieler: hij excuseert zich hier haast voor zijn man-zijn). Doordat ze voortdurend in elkaars schoenen gaan staan, de rol spelen, merk je echter dat er maar weinig speling zit tussen wie ze buiten het theater zijn en wie ze hier voorstellen. Ze spelen vooral zichzelf heel goed. Ze doen dat dan wel weer met zoveel zelfspot dat je merkt dat ook hun eigen 'rol' maar dat is, een verschil is alleen dat ze die rol al een leven lang oefenden. Slechts een paar keer (bijvoorbeeld als het over nare witte mannen gaat) lijkt een personage samen te vallen met de vrouw die het zegt. Als een hartenkreet.

Worden we dan niets wijzer van deze voorstelling? Toch wel. De allerlaatste zin spreekt Kouwenhoven uit naast 'haar' ladder: 'We blijven mooi met onze voeten op de grond'. Niet omdat er iets verkeerd was aan alle eerdere bespiegelingen, maar omdat ze beseffen dat het finale antwoord nooit komt.

Genoten van deze recensie?

Vind je het belangrijk dat zulke verdiepende beschouwingen over de podiumkunsten blijven verschijnen, vrij toegankelijk voor iedereen? **Steun pzazz.theater** vanaf 1 € per maand.

Wij doen het zonder subsidies. Met jouw bijdrage kunnen we nog meer voorstellingen aandacht geven en onze auteurs, eindredacteuren en coördinatoren vergoeden. Pzazz is er voor jou, maar ook een beetje van jou.

Uw steun is welkom

Pzazz.theater vraagt veel tijd en inzet van een grote groep mensen. Dat kost geld. Talrijke organisaties steunen ons, maar zonder jouw bijdrage als abonnee komen we niet rond als we medewerkers eerlijk willen betalen. Uw steun is van vitaal belang en betekent dat we onafhankelijk recensies over de podiumkunsten kunnen blijven schrijven. Alvast bedankt!

STEUNEN

LOGIN

Ontdek ons najaarsprogramma
& abonnementsformules

www.monty.be